



Õiguskantsler

Teie 31.08.2022 nr

Meie 10.10.2022 nr 6-4/221416/2205242

## Lasteaia kohatasu maksmine

Lugupeetud avaldaja

Kirjutasite õiguskantslerile, et Saku vald küsib lasteaia kohatasu kogu kuu eest ka siis, kui lasteaed on olnud selle kuu jooksul kaks nädalat töötajate puhkuse tõttu suletud. Samas ei pakuta ka asenduslasteaeda. Leidsite, et seetõttu võib lapsevanematel tekkida lisakulusid. Küsisite, kas kohatasu küsimine aja eest, kui lasteaed on suletud, on seadusega kooskõlas.

Täna Teid küsimuse eest ja mõistan, et praegune lahendus tundub Teile ebaõiglane. Kui valla- või linnavolikogu on otsustanud küsida lasteaiakoha kulude katteks raha ka lapsevanematelt, võib vanema osalustasu olla määratud ka nii, et seda tuleb maksta kõigi kuude eest aastas sarnases summas. Nõnda ei tule talvel maksta rohkem, ent suvel ei saa maksta vähem. Seaduse raamesse mahub erinevaid lahendusi. Meile teadaolevalt kavatseb Saku vald muuta korda nii, et suvise lasetaia kollektiivpuhkuse ajal lapsevanematelt tasu ei küsita.

1. [Koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (KELS) § 27 lõikes 3 on sätestatud, et muud kulud (lasteasutuse majandamiskulud, personali töötasu ja sotsiaalmaks ning õppevahendite kulu) kaetakse valla- või linnaeelarvest ning osaliselt ka vanemate poolt, kui valla- või linnavolikogu nii otsustab. Vanemate poolt kaetav osa ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast. Sama paragrahvi lõike 4 järgi kehtestab valla- või linnavolikogu vanemate kaetava osa määra, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt lapse vanusest, lasteasutuse majandamiskuludest või muudest asjaoludest.

Niisiis otsustab valla või linnavolikogu, kas ja mil määral osalevad vanemad muude kulude katmisel (siiski mitte üle 20 protsendi Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast).

2. Saku Vallavolikogu 17.12.2020 määruse nr 16 „[Koolieelse lasteasutuse ja lapsehoiu kulude vanema kaetava osa määr ja tasumise kord](#)“ (edaspidi kohatasu määrus) § 3 lõike 3 järgi makstakse kohatasu Saku valla munitsipaallasteasutuses 12 kuu eest aastas, olenemata sellest, kas laps käib lasteasutuses või mitte.

3. KELS ei sätesta, kas kohatasu võib küsida ka aja eest, kui laps lasteaias ei käi. Laps võib lasteaiast puududa kas perekondlikel või lasteaiast olenevatel põhjustel.

Praegusel juhul puudus laps lasteaiast sellepärast, et lasteaed oli suletud. Saku Vallavalitsuse 15.03.2022 korralduse nr 2-3/155 „[Saku valla lasteaedade sulgemine 2022. a suveperioodil ja ajutiste suverühmade moodustamine](#)“ punkti 1 järgi otsustati sulgeda Saku Lasteaed Päikesekild,

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Saku Lasteaed Terake ja Kurtna Kooli lasteaed 18. juulist kuni 29. juulini 2022 (kaks nädalat). Korralduse andmise õiguslik alus tuleb KELS § 19 lõikest 1, mille järgi otsustab lasteasutuse aastaringse või hooajalise tegutsemise valla- või linnavalitsus hoolekogu ettepanekul. Korralduse aluseks olevatest taotlustest selgub, et sulgemise ettepaneku ongi teinud lasteaedade hoolekogud (hoolekogudesse kuuluvad ka iga rühma vanemate esindajad).

4. Kohatasust kaetavad muud kulud on oma olemuselt püsikulud, mida lasteaia pidajal tuleb kanda ka siis, kui laps lasteaias ei käi. Kui volikogu on otsustanud, et lasteaiakohaga seotud kulusid aitavad katta ka vanemad, siis on mõistetav ka otsus, et kohatasu tuleb maksta kogu aja eest, kui kulud tegelikult tekivad.

5. Tõsi, kui lasteaed on suletud, on mõni kulu, näiteks elektri- ja veekulu, väiksem. Kui vanematelt küsitaks kohatasu tegeliku kulu (tarbimise) järgi, peaks kohatasu kuude lõikes erinema, st talvel tuleks kohatasu maksta üldjuhul rohkem ja suvel vähem. Seadus sellist kohatasu maksmist siiski ei nõua. Seadus näeb ette kohatasu määra kehtestamise, kuid piirab vanema kohustuse suuruse maksimummääraga. Ka siis, kui kohatasu ei peaks maksma selle aja eest, mil lasteaed on suletud, võib volikogu otsustada kohatasu suuruse arvestusega, et see kataks ka suvise sulgemise ajal laekumata jääva kohatasu. Seega võib asjale vaadata ka nii, et kui kulusid aitavad katta ka lapsevanemad, siis tuleks otsustada, kas jagada vanemate panus kuude lõikes võrdselt või vabastada vanemad mõnel perioodil tasu maksmisest – näiteks suvel, kui personali puhkuse tõttu lasteaed ei tööta.

6. Seega tuleb kokkuvõttes volikogul otsustada, kas ja kui suures ulatuses vanemad kohatasu maksmisest osalevad.

7. Ka Saku vald on näinud ette kohatasust vabastamise: vanemad ei pea kohatasu maksma selle aja eest, kui lasteasutus ja lapsehoid või üksik sõime-ja lasteaiarühm on nakkushaiguste leviku tõkestamisest tulenevatel põhjustel suletud (kohatasu määruuse § 3 lõikes 12). Õiguskantslerile teadaolevalt plaanib vald kohatasu määrust muuta nii, et lapsevanemad ei pea enam maksma kohatasu suveperioodi eest, kui lasteaed on suletud.

Lugupidamisega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Ülle Madise

Koopia: Saku Vallavalitsus